

Aasta suurim ettevõtmine – **konkurss eesti-keha-kate** – läks korda: oli palju ilusaid töid ja suur huvi esitatud tööde vastu. Meie rahvakunstigalerii ei tahtnud mahutada kõiki, kes tulid võidutööde näituse avamisele. Käsitööliidu juhatuse tänu kõigile, kes osalesid konkursil, ajakirjandusele, kus meie konkursi võidutöid kajastati, ja muidugi kõigile neile, kes konkursi auhinnafondi suurendasid ja lahkelt eriauhindu jagasid. Kripeldama jääb see, et meil on nii vähe ressursse ja oskusi võidutööde laiemasse tootmise juurutamiseks. Välja arvatud üks meeldiv erand – Eve Sisa sõlgedega T-särke võib käsitööpoodidest Tallinnas ja Rakveres osta.

Kristina Rajando poolt väljapakutud konkursi pealkiri annab võimaluse samaga edasi minna. Täna *Teatajas* kutsume teid osalema uuel konkursil – **eestimängu-asi**. Reet Piiri raamat *Talulaste mänguasjad* ning õppepäev Tartu Mänguasjameisleri ja Viljandi Kultuuriakadeemias korraldatavad kursused aitavad kaasa teemasse sisseelamisel ja uute võidutööde loomisel. Sellel talvel siis mõtleme mänguasjadele....

Omanäolised **kümnendad käsitööpäevad Ida-Virumaal** pakkusid avastamisrõõmu kohalike käsitöötraditsioonidega tutvumisel ja kinnitasid ettevõtmise elujõudu.

Juunis saime oma käsitööd tutvustada **Euroopa Rahvakunsti ja Käsitööföderatsiooni** liikmesmaade esindajatele. Koos külalistega tundsi rõõmu ilusatest kohtumistest ja käsitööväljapanekutest Eesti Käsitöö Majas ja Meistrite Hoovis Tallinnas ning pikast käsitööpäevast Viljandimaal. Anu Raua ja Ave Matsini esit-

**Konkursi „eesti-keha-kate“ võidutöö.
Autor Liisa Murdvee.**

lused andsid juba nähtule sügavust ja lisasid usku käsitöötraditsioonide edasikestmisse.

Põhjamaade Käsitööliidu aastakoosolekul kooskõlastati lõplikult Põhjamaade perelaagri korraldamine Eestis järgmise aasta suvel. Käsitöökursuste kõrval tahame pakkuda külalistele võimalust tutvuda meie tuntud käsitöömeistrite ja nende toodanguga. Kindlasti on aga Sagadisse oodatud kõik käsitööhuvilised, et koos Põhjamaade külalistega osaleda kursustel ja nautida Virumaa kaunist loodust. Ja eks iga aastaga saab ka meile kättesaadavaks osalemine käsitöölaagrites teistes Põhjamaade Käsitööliitu kuuluvates maa-

Alanud sügis aga töötab tuua kaasa uut just paikkonna eripära tundmaõppimisel. Projekti *Käsitööga tööle* raames on alanud õppetöö seitsmes koolituskeskuses. Loodame, et lähiaastate ühistöö Kunstiakadeemia lõpetanud noorte kunstnikega kannab vilja ja aitab meie käsitöömeistritel jõuda kiiremini uue toodangu ja näitusetöödeni.

Juhatuse poolt soovin maakondades tegutsevatele eriilmelistele käsitööühendustele jõudu ühise laua taha istumiseks, et kohalikku käsitööelu hoogustada ja endast rohkem märku anda. Läänemaa Käsitöölise Ühendus (Marju Heldema) ja Valgamaa (Marge Tadolder) on meie lipulaevaks maakondliku käsitöökeskuse loomisel. Loodame, et lähiaastatel tekivad samalaadsed ühendused ka teistesse maakondadesse. Ainult nii saab paraneda infovahetus mõlemas suunas – nii kohalike käsitöömeistrite kui käsitööliidu juhatuse jaoks. Seni lugege käsitööliidu tegemistest meie uuenenud ja uuenevalt koduleheküljelt www.folkart.ee. Alati on sinna oodatud ka teave teie tegemistest.

Edukaid õpinguid ja meeldivaid kohtumisi!

Liivi Soova, käsitööliidu juhatuse esimees

Õnnetleme!

Käsitööliidu auliiget
Ingrid Rüütli
juubeli puhul.

Kokkuvõtteid konkursist eesti-keha-kate

”Kes julgeks veel öelda, et rahvuslik rõivas ei ole popp ja eesti naine ei viitsi enam käsitööd teha. Meie konkursis tõestas vastupidist. Mina annaks siin igaihele auhinna,” hindas konkursi tulemusi Liivi Soova.

Konkursile laekus 120 võistlustööd 103 autorilt. Žürii koosseisus Anne Metsis (esimees), Anu Raud, Saima Loik, Liivia Leškin, Kustav-Agu Püüman ja Kris Lemsalu valis välja parimad.

I koht Liisa Murdvee – kangastelgedel kaltsumaterjalist valmistatud mantel ja jakk.

II koht Tiina Reesen – rahvuslik komplekt emale ja tütrele.

III koht Maaja Kalle – rahvuslikel ainetel kleidid lastele ning **Veinika Västriku, Anika Pakk, Merle Alamaa** – villased jakid Juuru kihelkonna seelikutriebustiku ainetel.

IV koha vääriliseks tunnistati **Kerttu Varik-Cautheri, Mall Vesilo, Ulve Kangro, Aina Kirsipuu, Ivika Nõgu, Maria Melnikova**.

V koha pälvisid **Maret Pluutus, Kersti Loite, Eve Sisa, Monika Järg**.

Noorteauhinna said 12-a. **Kätlin Luht** ja 18-a. **Eneli Aadusoo, Kristiina Uusen** ning **Katri Tutenpal**.

Eripreemiaid jagasid ka mitmed asutused ja ettevõtted: Tallinna Kultuuriväärtuste Amet, Tallinna Ettevõtlusamet, Kodukäsitöö OÜ, Tallinna Rahvaülikool, Eesti Käsitöö Maja.

Üsna laialdast **vastukaja leidis konkursi ajakirjanduses**, mitmed väljaanded valisid välja ka oma lemmiku.

Maalehe eripreemia – lehe aastatellimuse – pälvis Eve Sisa Haljalast, kes oma võistlustööde, rahvuslikel ainetel korsettide ja T-särkide eest sai ka V koha auhinna. ”Minu eesmärk oli teha moekad riided eestipäraseks,” ütles Eve Sisa oma rahvusliku tikandiga kaunistatud korsettide kohta.

Pikema ülevaate võidutöödest ilmutas Maalehe väljaanne **Targu talita**.

Eesti Ekspressi artikkel kandis pealkirja “100% eesti-keha-kate”. Konkursi edu osutab üsna selgelt asjaolule, et ka kaera-jaani saab päris edukalt räpivormis esitada, kirjutab leht.

Ajakiri **Kodukolle** andis oma auhinna Aide Leit-Lepmetsa haapsalu pitsi motii-

Teise koha võitnud Tiina Reeseni komplekt emale ja tütrele.

Rahvuslikel ainetel kleidid lastele. Autor Maaja Kalle.

videl täisvillasesest lõngast kootud pruutkleidile.

Elu kiri valis oma lemmikuks ja auhinna vääriliseks Lembe Sihvre ja Margit Sondbergi lihtsad ja kodused linasest rõivakomplektid nii meestele kui naistele.

Eesti Naise eripreemia sai Kersti Loite Kadrina rahvariideseeliku triebustikuga kantidega valge villane kostüüm ”Eesti chanell.”

Postimehes ilmunud kirjutises ”Kõige eestilikuma kehakatte otsinguil” nimetas žürii esimees Anne Metsis rõivakonkursi parimate tööde väljapanekut suursündmuseks nii rahvakunsti edendamise kui ka moevallas.

Kuigi žürii hinnang võidutöödele oli ülimalt üksmeelne, **valisid žüriiliikmed veel oma erilised lemmikud**.

Saima Loik valis selleks Aina Kirsipuu ”kinnastega” mantli, Liivia Leškin Irina Nõgu tikitud sõba, Kustav-Agu Püümann märkis ära Monika Järgi heas mõttes teatraalse kangakäsitluse. Anu Raud valis välja Maaja Kalle lastekleidid ja Kersti Loite tikitud mütsi-salli-kindad, Anne Metsise lemmik oli Anu Randmaa rahvusliku tikandiga seelik ja Kris Lemsalule meeldis Sirje Sula lilltikandiga lips.

Konkursi eesmärk oli saada rahvuslike sugemetega tänapäevaseid rõivaid. See eesmärk täideti kuhjaga. Konkursis näitas, kui palju võimalusi pakub meie rahvakunst. Oli leitud toredaid sünteese, kuidas siduda rahvuslikku nüüdisaegsega, oli vaimukaid mõttesähvatusi. Loodud oli kõikvõimalikke riideesemeid: suiviseid, talviseid, naistele, lastele, kahjuks väga vähe meestele.

Palju julgust osalejatele andis **konkursieelne õppepäev** Eesti Rahva Muuseumis. Just sealt ammutasid ideid nii mõnedki konkursil silma paistnud tööde autorid.

Konkursitööde ja nende autorite kohta saab rohkem teada **kataloogist ”eesti-keha-kate”**.

**Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit ning
Tartu Mänguasjamuuseum kuulutavad välja konkursi
*eesti – mängu – asi***

KUNSTNIKUD, KÄSITÖÖMEISTRID JA ETTEVÕTJAD!

Olete oodatud osalema konkursil, mille eesmärgiks on luua rahvuslikel traditsioonidel põhinevaid uusi tänapäevaseid ja arendavaid mänguasju, mis pakuksid huvi erinevas eas lastele nii meil kui ka mujal maailmas.

Toimumise aeg: **okt. 2005 – juuni 2006.**

TINGIMUSED

- Eelistatud on naturaalsed materjalid
- Töö ei tohi olla varem eksponeeritud
- Soovitame toote sidumist paikondliku legendiga.
- Hindamisel arvestame töö kvaliteeti
- Üks autor võib esitada konkursile kuni kolm erinevat tööd

Konkursil osaleja võib arvestada, et korraldajad peavad silmas võimalust toetada võidutööde edaspidist tootmist.

Käsitööliidul on õigus teha ettepanekuid täiendavate lepingute sõlmimiseks tööde autoritega.

Konkursi edukaks õnnestumiseks korraldame õppepäevad:

- Tartu Mänguasjamuuseumis 16. jaanuaril 2006. Registreerumine õppepäevadele (hiljemalt 3 päeva varem) Käsitööliidus tel. 6 604 772, 5 187 812; Mänguasjamuuseumis tel. 7 461 778
- Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku tekstiili õppetooli täiendkoolitusosakond korraldab kursuse „Rahvuslik mänguasi“ (oktoober – mai)

Sisu: kursuse eesmärk on anda ülevaade erinevatest traditsioonilistest tekstiilitehnikatest ja rakendada neid erinevate mänguasjade valmistamisel. Teemasid saab võtta ka ükshaaval. Teemad: kaltsutitt ja teised lihtsamad nukud kangast ning paeltest; kihnu traditsiooniline titt; tikitud mänguloomad; kootud mänguloomad; mängukaru; vilditud mänguasjad. Kontakt ja registreerimine: 43 55 248

Konkursid maakondades mais 2006. Korraldavad maakondade käsitööselsid/ühendused. Tööde esitamise viimane tähtaeg **lõppkonkursile** on 15. mai 2006. Tööle tuleb lisada märgusõna (kinnitatud töö külge), eseme lugu (materjal jm.) ning märgusõnaga kinnine ümbrik, milles on autori nimi, tel., aadress, e-post, pangarekvisiidid. Konkursi auhinnafond on 30 000 krooni.

**Lõppkonkursi parimaid töid eksponeeritakse Eesti Käsitöö Majas
6.–26. juunini 2006.**

INFO: Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit. Tel. 6 604 772, faks 6 409 087
E-post info@folkart.ee, www.folkart.ee

Aastateema

Käsitööliidu edasiviiv jõud on uued algatused, ühised tegemised, koostöö. Meie eesmärk on rahvuslikel traditsioonidel põhinevat tänapäevast käsitööd viia võimalikult paljude inimesteni. Seda eesmärki täidab ühelt poolt konkursside süsteem. Teiseks on kujunenud tavaks tutvustada aasta jooksul põhjalikumalt üht käsitöövaldkonda – valida **aastateema**.

Käsitöömeistrid kohtadel tegelevad selle valitud valdkonnaga põhjalikumalt kogu aasta jooksul, lõppväljund on aga mardilaadal, kus siis on võimalik seda tutvustada juba laiemalt, väga paljudele inimestele. Nii on aastate jooksul mardilaa-

da teemad olnud sokid, kindad, sallid, pastlad. Iga aastaga on see tegevus laienenud, viimasel ajal aitavad seda vedada ka alaliidud.

TÄNAVUNE AASTATEEMA ON PITS

Peen, õrn, keeruline, tehnikate ja materjalide paljusus – see on pitsikunsti omamäoline maailm, milles väljendub loojate rikas fantaasia. Pits, üks naiskäsitöö tähtsamaid valdkondi, alguse saanud Idamaadest, oli Euroopas tuntud juba X sajandil. XV sajandist on teada kuulsad Brüsseli, Pariisi, Veneetsia pitsid.

Tänapäeval ühendab pitsimeistreid üle maailma **Pitsitegijate Assotsiatsioon** OIIFA, kes korraldab üle aasta suuri kongresse. Eelmine oli aastal 2004 Prahas, järgmine tuleb 2006.aastal Ateenas.

Eesti käsitöös on pitsitegemine kõrgelt hinnatud, on alati olnud. Traditsiooniliselt on pits kuulunud kodutekstiilina interjööri. Vanaemade veimevakast võime leida ja imetleda pitsiga kaunistatud rahvaloomingu esemeid, käterätikuid, voodipesu, kardinaid, mis on väärt tehtud tööd ja põlvest põlve edasipärandamist. Pitsiga on alati kaunistatud rahvarõivaste tanusid, käiseid, kraesid, põllesid.

Praegu on meie pitsitegijad ühinenud suurematesse või väiksematesse ühendustesse, tegutsevad ajalooliselt või tegevuslikult kujunenud piirkondades: üle ilma kuulsaks saanud õhkõrnu haapsalu sülle kootakse ikka Haapsalus, Setu pitsitegijaid on enim Setumaal, niplipitsimeistreid Pärnus ja Narvas jne. Kõigi nende tegevust on asunud koordineerima **pitsimeistrite alaliit**.

Pitsiaasta näitused ja väljapanekud peaksid julgustama ja innustama traditsioonide ja katsetuste kaudu uute väljundite leidmist.

PITSINÄITUSED

- 8.–21. nov. Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis näitus **”Delikaatne pits”**
- 10.–13. nov. mardilaadal Tallinna laululava III korrusel näitus **”Pits kui looming”**
- 10.–13. nov. Tallinna laululava I korrusel kohvikus Gustav tutvustab oma pitsikogu Alla Jukš-Meos.

Kiidame!

Käsitööliidu juhatus tänab

- * X käsitööpäevade korraldajaid, Ida-Viru maakonna rahvakultuuri spetsialisti **Erika Kõllot** ja maakonna käsitööseltsi juhti **Meeri Raadikut** ning kõiki käsitööpäevade heale kordaminekule kaasaaitajaid.
- * Rahvarõivameistrite alaliidu juhti **Anu Randmaad** rahvarõivalaagri korraldamise eest.
- * Käsitöömeistrite alaliidu juhti **Kristi Tederit** suvekursuste korraldamise eest.
- * **Anu Rauda**, **Ave Matsinit** ja **Mall Vesilod** Viljandimaa päeva korraldamise eest Euroopa Rahvakunsti ja Käsitööföderatsiooni aastakoosoleku raames.
- * **Kadi Pajupuud** käsitööliidu kodulehe plakatite ja voldikute kujundamise eest.
- * Käsitööliidu juhatuse liiget **Kristina Rajandot** meie konkurssidele toredate nimede leidmise eest.

Kümnendad käsitööpäevad olid Ida-Virumaal

Kümme aastat tagasi alustasime samuti Virumaal. Esimesed käsitööpäevad aastal 1996 olid Lääne-Virumaal Rakveres. Seal edasi igal aastal erinevas maakonnas: Saaremaal, Viljandimaal Heimtalas, Põlvamaal Värskas, Tartumaal Ülenurmel, Hiiumaal, Kihnus, Järvamaal Jänedal ja Paides ning üheksandad Vormsis. Igaüks neist päevadest on olnud oma nägu, pakkunud kokkutulnuile killukese kohalikust kultuurist, käsitööst, vaatamisväärsustest.

Kaks ilusat maikuupäeva (27. ja 28. mai) Peipsi põhjarannikul Uuskülas pakkusid nii tõiseid tegemisi kui meelelahutust. Kohale oli tulnud üle saja käsitööhuvilise üheksast maakonnast. Kes kohal olid, jäid väga rahule, kes tulemata jäid, neil jääb üle vaid kahetseda.

Päevad juhatas sisse pidulik lipuheiskamine, sest juba teist aastat ehib käsitööliidu suuremaid ettevõtmisi oma lipp, mis eelmisel aastal Vormsi kirikus sisse õnnistati. Järgnesid tervitused ja Kohtla-Järve laulutüdrukute etteaste ning oligi aeg käsitööle pühenduda.

AVATUD MEISTRIKOJAD

Nende päevade üks põhieesmärke on tutvuda kohaliku käsitööga. Ida-Virumaa käsitööselts oli selle eesmärgi täitmiseks valinud avatud meistriskojad. Kohal olid maakonna parimad meistrid, kes ise oma töid tutvustasid, soovijatele nõu ja õpetust andsid. Oli suurepärase võimaluse suhelda, üksteise töödega tutvuda ja midagi juurdegi õppida.

Ida-Virumaal on eestlaste kõrval ka mitmeid teistest rahvustest käsitöötajaid ja on väga teretulnud, et nad meie ettevõtmistega koostööd teevad. Nii näiteks on Narva käsitöökлубi juht Olga Kublitskaja suurepärase niplispitsimeister, kes on kaasa löönud ka meie pitsimeistrite alaliidu tegemistes. Käsitööpäevadel võis taas tema kauneid pitse imetleda. Kõlavöö punumist demonstreerinud Svetlana Hatšinjak on samuti Narvast. Pärlti-

kandi tegemist õpetas Sillamäel elav Ukrainast pärit Anna Võlu.

Ida-Virumaad esindasid veel käsitööpetaja Endla Lipp Jõhvi kultuuri- ja huvikeskusest. Tema esitles roo- ja õletöid, mille eest ta ka rahvakunsti- ja käsitöömeistri tunnistuse on saanud. Väga suurt huvi tunti liivatehnikas kaartide valmistamise vastu. Seda uudset tehnikat tutvustasid Inna Tolska Kohtla-Järve koolinoortemajast ja Jõhvi koolinoortemaja käsitööpetaja Anne Rahuoja. Mitmesuguseid põnevaid puidust esemeid oli kaasa toonud kohalik meister Leonhard Bogdanov. Ida-Virumaa käsitööseltsi juht Meeri Raadik näitas minitelgedel kudumist.

Oma töötoad olid avanud ka külalised mitmest maakonnast. Rikkalik oli Põlvamaa esindajate käsitöölaud. Pakuti mitut liiki käsitöösemeid, näiteks vanade kindakirjadega nn. koprakindaid. Käsitööpetaja Maaja Kalle ümber oli rohkesti huvilisi, kes villast pallikesti tegema õppisid. Ulve Kangro käest võis setu pitsi alast õpetust saada.

Kihnust oli saabunud üksteist naist, muidugimõista kihnu rahvarõivastes ja näpud pidevalt vardaid liigutamas, ning lauatais kirevaid kihnu kirjadega käsitöösemeid olid pidevalt huviorbiidis.

Kohal olid ka Haapsalu käsitööseltsi naised oma võluvate sallidega, Järvamaad esindasid Põimiku korvipunujad, Eeva Talts Pärnust oli kaasa toonud kauneid niplispitsitöid. Sirje Nõmm Palmsest pakkus mitut sorti nipet-näpet.

Kõike, mida näidati, võis ka osta ja seda võimalust kasutati elavalt.

Õhtupoolikul kohtuti Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu tegevdirektori Urve Eriksoniga ning vaadati Enn Käissi maakonda tutvustavat slaidiprogrammiga. Laulu ja pillilugusid pakkusid Kersti Pärnametsa laulutüdrukud ning pillipoisid Kohtla-Järvelt ja Aserist. Tore päev lõppes ühises tantsuringis.

Ühistööna valminud lapitekki näitavad maakonna rahvakultuuri spetsialist Erika Kõllo (vasakul) ja Iisaku muuseumi direktor Ülle Marits.

NATUKE KRIITIKAT KA

Korraldajad pakkusid välja väga toreid ideid – iga osaleja toob kaasa ühe 15 x 15 cm suuruse villase lapi, millest ühiselt lapitekk õmmeldakse. Kohapeal selgus, et lappe oli saja osavõtja kohta tulnud ei rohkem ega vähem kui 28, seejuures neist kuus väga ilusat tikitud lappi Haapsalu käsitööseltsi naistelt. Kiitus neile! Enamikul oli kodutöö tegemata. Olukorra päästis Anne Rahuoja kiiresti organiseeritud lisalappidega ja ilus lapitekk sai õhtuks ikkagi valmis. Järgmisel päeval kingiti see Iisaku muuseumile.

Tallinna käsitöökeskus tõi kaasa teise, juba valmis suure lapiteki ja selle kingituseks Avinurme puuetega inimeste kodu.

LAASTUKORVID JA KAEVANDUS

Järgmine päev oli ekskursioonide päev. Sõideti vaatama, mis maakonnas huvitavat. Esimene peatuspunkt Iisakul pakkus võimaluse käia kohalikul külaladaal ja külastada Iisaku muuseumi. Avinurmes tegime taastuvust kuulsa te laastumeistrite töödega, külastasime uut kultuurimaja ja puuetega inimeste kodu. Sealsete asukate esitatud väike kontsert jättis sügava mulje.

Erilist huvi ja põnevust pakkus kaevandus. On ju põlevkivikaevandus üks Ida-Viru sümboleid ja vähestel on õnnestunud seda maalust maailma oma silmaga näha.

Kohtla-Nõmme kaevandus-parkmuuseumis avanes võimalus laskuda kaheksa meetri sügavusele, sõita ehtsa vana kaevanduse 1,6 km pikkades labürintides, uudistada kaevurite tööpaiku ja maa-alust tehnikat.

Suur tänu kõigile, kes käsitööpäevade kordaminekule kaasa aitasid. Eriline tänu suure vaeva nägijatele, Ida-Virumaa käsitööseltsi juhile Meeri Raadikule ning Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse Ida-Viru maakonna rahvakultuuri spetsialistile Erika Kõllole.

Maie Leetoja

Järgmised käsitööpäevad aastal 2006 on Pärnumaal. Seekord on need ühepäevased ja toimuvad 5. mail. Kavas on näitus kohalike käsitöömeistrite tööst, õpitoad, loeng-esitlus "Rahvuslikud joogid", käsitöömaterjalide ja käsitööde müük-vahetus.

Info: Eeva Talts 56 453 401

Maiken Mündi 6 604 772, 5 187 812

ALALIITUDE INFO

Alaliitude tegevus kogub jõudu. Loodame, et juba lähiaastatel kujunevad vähemalt mõnes maakonnas vastavateemalised alaliitude tugirühmad.

RAHVARÕIVAMEISTRID

Alaliidu juhatus: Anu Randmaa, Luule Nurga, Mari Volmer.

Kokkusaamised on kaks korda aastas, sügisel infopäeval ja suvel õppelaagris. Tänavu oli õppelaager Tõstamaal juba teist korda.

II rahvarõivalaager Tõstamaal läbi osaleja pilgu

Kahel päeval, 5.–7. augustil oli Tõstamaa mõisakompleksi kogunenud rahvarõivahuvilisi käsitöötajaid meistritest õpi-poisteni.

Esimesel päeval oli kavas sõit Manilaiule madarajuurt korjama ja kohaliku kultuuriga tutvuma. Olin Türiilt tulnud siia taimedega värvimist vaatama-õppima. Et ma polnud kunagi oma silmaga madarajuurt näinud, pakkus see suurt huvi. Korjasime mõned taimed näidiseks, saime teada, et täna korjatud sobivad värvimiseks alles järgmisel aastal.

Pidasime Manilaiul veel pikniku ja imetlesime Tooma talu perenaise valmistatud kauneid Kihnu kihelkonna seelikuid ja sokke-kindaid.

Järgmisel päeval hakkasime õpetaja Efeline Liivi juhendamisel taimedega värvimist õppima. Iga soovija võis ka oma lõngasutsu värvipotti panna. Kuni lõnga kuumas vees liigutati, sai omavahel kogemusi jagada ja tarkusi kõrva taha panna. Vanematelt proudelt oli palju õppida.

Samal ajal olid tegevused ka teistes töötubades. Viltimise töötoas kuulasin juhendaja Liisa Kallami näpunäiteid ning võtsin kätte ja viltisin endale soojad susid.

Siis oli aeg lõngad välja võtta ja tulemust hinnata. Värvisime madarajuure, kaselehtede ja sibulakoortega erinevaid peitse kasutades. Sain kena peotäie lõngasutse, millest plaanin kindad või sokid kududa.

Samal ajal tegutsesid usinalt kiri- ja kõlavöö kudujad, niplispitsi valmistajad ja tikkijad. Vahepeal lõunatasime ja kuulasime Reet Piiri loengut rahvarõivastest.

Päeva lõpuks töid Viljandimaa noorikud välja oma varalaeka ja müüsid kõlavöö kõlasid, piiritsaid jt. vajalikke töövahendeid. Seni ei teadnud ma kõlavöö kudumisest eriti palju. Aga mul soovitati osta vähemalt kümme kõla ja kohe töö ka

üles panna. Võtsin nõu kuulda. Väga ilusad näidised olid ees. Õppisin mustri lugemise ja ülespaneku ära ning töö läks lahti. Südaööks oli mõnikümmend sentimeetrit vööd kootud.

Ka pühapäeva pool päeva kulges teiselt. Kuulasime loengut ja tegime paelu.

Tahan öelda suure tänu laagri korraldajatele ja suure vaeva nägijatele Anu Randmaale ja Silvia Aarmale. Ma ei osanud arvatagi, et paari päevaga võib nii palju tarkusi ja oskusi juurde saada.

Imbi Karu

RAHVARÕIVAPÄEV JÄNEDAL

Järjekordne rahvarõiva õppepäev oli Jänedal koolituskeskuses 10. septembril. Seekord oli see mõeldud laiemale seltskonnale, et anda teadmisi rahvariiete tähenduslikkusest, õigest kandmisest ja kollektiividele esindusriiete valimisest. Põhiesineja etnograaf Igor Tõnuristi ettekanne "Rahvarõiva tähenduslikkus minevikus ja tulevikus" võeti huviga vastu. Silvi Allimann jagas praktilisi nõuandeid rahvariiete kandmisest. Väga kasulik oli kohaletulnute seljas olevate komplektide peal näidata, mis on valesti ja kuidas vigu parandada.

Tööd jätkab ka rahvarõiva valmistajate kaheaastane koolituskursus. Tänu Euroopa Liidu rahalisele toetusele õnnestus koolitust jätkata juba laiendatult, lisandusid kangakudujate ja niplispitsitegijate õppegrupid. Kursus lõpeb 1. mail 2006.

Luule Nurga

PITSIMEISTRID

Alaliidu juhatus: Eeva Talts, Olga Kublitskaja, Pille Kruustik.

Pitsimeistrite aasta on olnud eriti tõine – 2005 on pitsiaasta.

Ka suvel oli pitsimeistritel hulk huvitavaid sõite ja ettevõtmisi.

Pitsifestival Ungaris

Pitsiaasta sundis meid veelgi enam vaatama kaugemale ja otsima uusi kontakte. 2004.aastal oli Ungari Instituudi vahendusel Halasi pitsi näitus Tallinnas. Seal sõlmitud kontaktid viisid selleni, et Halasi pitsi sihtasutus saatis festivalikutsed ka Eesti pitsimeistritele.

Ungaris Kiskunhalasi linnas korraldatakse pitsifestival igal aastal. Käisime seal sel suvel neljakesi: Ulve Kangro, tema tütar Lii, Eeva Talts ja Aili

Kuldkepp. Külalisi oli veel Austriast, Belgiast, Iirimaalt, Inglismaalt, Kreekast, Maltalt, Prantsusmaalt, Rumeeniast, Saksamaalt, Tšehhist.

Halasi pits on ungarlaste rahvuslik uhkus. See on umbes saja aasta vanune ja seda oskavat praegu teha vaid 15 inimest. Halasi pits on ainulaadne, imepeen nõelapits, kusjuures pitsimustriline pilt ehitatakse üles erinevate tikkimispiistete abil. Võltsingute eest kaitsmiseks nõelutakse iga töö sisse Halasi pitsi märk – kolm läbipõimunud kala. See pits on väga kallis, sõna otsese tähenduses kulla hinnaga, üks gramm pitsi maksab sama palju kui gramm kulda.

Töötubades Halasi pitsi võtteid ei õpetatud, näha võis seda muuseumi ühes saalis. Üldse oli väljapanekuid uhke ajakohase muuseumi kolmes saalis. Teine saal oli Tšehhi pitsimeistrite päralt, sest festivalil on alati üks aukülaline. Tänavu oli selleks Tšehhi. Nende peamiselt niplis- ja nõelapitsi tase oli tõeliselt kõrge. Üllatasid suured pitsitehnikas seinakau-nistused.

Kolmandas saalis olid pitsikonkursi tööd. Nimelt on festivalil alati üks võistlusteema. Seekord oli selleks "Tants", mida tuli kajastada vabalt valitud pitsitehnikas. Konkursile esitati 33 tööd ühek-sast riigist. Enamik töid olid nõela- või niplispitsis, aga oli ka süstik- ja heegelpitsi. Meilt oli värviline Setu pits. Samas saalis oli ka Setu pitsi näitus, mis väga hästi vastu võeti. Setu pitsi värvikirevus sarnaneb ungarlaste rahvarõivaste kirevusega ja see tekitas mingi äratundmise.

Teisel päeval oli suur pitsitööde esitus. Iga maa tutvustas oma pitse ja nende valmistamist. Eestlased tegid Ulve Kangro juhendamisel usinasti Setu pitsi. Tutvustasime ka oma raamatuid "Setu värviline pits" ja "Eesti niplispitsi mustrid".

Üritus oli väga huvitav, pani mõtlema, kas ja kuidas peaksime oma pitsirikku si kaitsma ja tutvustama.

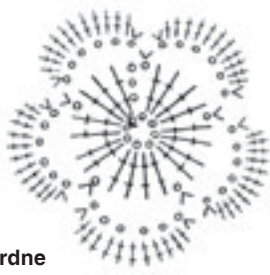
Pitsifestivali muljeid vahendasid Ulve Kangro ja Eeva Talts

Pitsifestivalil Ungaris. Keskel Eeva Talts, temast paremal Ulve Kangro.

HEEGELDATUD RINNANÕEL

Kaheksasilmuseline ahel suletakse ringiks, millele heegeldatakse viis sambarühma, nii et iga rühm koosneb neljast kahekordsest sambast. Esimese rühma esimese samba moodustamiseks heegeldatakse 3 ahelsilmust. Sambarühmade vahele heegeldatakse 1 ahelsilmus. Teisel ringil heegeldatakse iga sambarühma kohale 6-silmuseline ahel, mis kinnitub sambarühmade vahele. Järgmisel ringil heegeldatakse igale ahelale kroonleht järgmiselt: kinnissilmus, ühekordne sammas, 9 kahekordset sammast, jälle ühekordne sammas ja kinnissilmus. Teisel ringil heegeldatakse iga lehe kohale 3-silmuseline ahel, mis kinnitatakse motiivi pahemale poolele kroonlehtede vahekohta. Järgmisel ringil heegeldatakse igale heegelahelale kroonleht järgmiselt: kinnissilmus, poolsammas, sammas, kahekordne sammas, sammas, poolsammas ja kinnissilmus. Kolmandal ringil heegeldatakse iga lehe alla 4 silmuse pikkune ahel ja kinnitatakse motiivi pahemale poolele teise ringi kroonlehtede vahekohtadesse. Igale ahelale heegeldatakse uus kroonleht järgmiselt: kinnissilmus, poolsammas, 2 kahekordset sammast, jälle sammas, poolsammas ja kinnissilmus. Mitmekordset õit võib heegeldada ka vastupidises järjekorras. Samuti võib kroonlehtede heegeldamisel kasutada erinevat värvi lõngu. Viimistle õis ja kinnita töö pahemale poolele haaknõel.

Erna Aljasmetsa raamatust "Heegeldamine ja silmuskudumine III-VI"

Niplispitsi näitus-seminar

Rahvusvaheline niplispitsi näitus-seminar 16.–18. juulil oli Pärnus juba neljandat korda. Peale Eesti võtsid sellest osa Hollandi, Läti, Saksamaa ja Venemaa pitsimeistrid. Esimesel päeval korraldati töötuba algajatele, kus Eeva Taltsi juhendamisel said huvilised proovida lihtsa päela tegemise erinevaid võimalusi.

Järgmisel päeval õpetas Trees van Ierssel Hollandist modernse pitsi tegemist juba tõelistele meistritele. Marianne Stang Saksamaalt pidas loengu Svaabimaa pitsidest oma raamatu "Masterpiece in Blue" põhjal.

Avatud oli niplispitsi näitus. Parimatele määras žürii auhinnad, publik valis oma lemmikud. Tunnustatute hulgas olid Meida Tuulik ja Ülle Lääts Pärnust, Ljuba Keskküla Tallinnast, Olga Kublitskaja Narvast ja mitmed teised, ka väliskülalised. Konkursi teemal "Noorus" võitis Priit Halberg ning pälvis Pärnu linnavalitsuse auhinna.

Teisel päeval võeti ette õppereis Kihnu saarele. Tutvuti saarega, sealse käsitöö ja folklooriga. Huviobjektiks olid kohalik muuseum ja Rosaali Karjami käsitöötalu ning Elvi Vesiku vabakäelise niplispitsi demonstratsioon.

Eeva Talts

Info- ja õppepäevi korraldab pitsiliit üle kahe aasta. **Järgmine kokkusaamine on 28. oktoobril 2006.**

KÄSITÖÖMEISTRID

Alaliidu juhatus: Kristi Teder, Olga Malken, Albiina Eiber, Mare Sihvre.

Alaliit koondab nii laste kui ka täiskasvanute käsitööringide juhte. Kokku saadakse kevadel infopäeval ja suvel õppe-laagris.

Sellesuvine õppelaager oli seotud pitsiteemaga.

Heegelfantaasiad

Suvi on silmaringi laiendamise ja ideede kogumise aeg, puhkamise ja energialaengu aeg. Seda kogesid kõik kunsti- ja käsitööhuvilised, kes 8.–10. augustini juba teist korda kogunesid Pärnu käsitöömeistrite alaliidu suvekursustele. Seekord oli teemaks "Heegelfantaasiad".

Heegeldamine on jälle moes. Kuidas ja mida heegeldada? On muidugi võimalik võtta ette muster ja teha järgi. Teine võimalus – vabaneda kammitsaist ja lasta fantaasial lennata. Sellel kursusel oli eesmärgiks teine võimalus.

Käsitöömeistrid suvelaagris.

Õpetaja Anu Pink suutis oma nakatva jutu ja õpetusega viia 22 heegeldushuvilist nn. ideede leiukohta. Millele ta tähelepanu juhtis? Inspiratsiooni allikas on materjal. Kangas on üks osa heegeldusest, lisand heegeldusele.

Otsingud viisid meid õue. Loodusest võetud leidude tulemusena valmis praktiline ebapraktilisel viisil. Kavas olid veel erinevate kolmemõõtmeliste vormide heegeldamine, ümber vormi heegeldamine. Väike lõbus ese valmis kahe tunniga.

Kolm Pärnus veedetud päeva andsid kinnituse vajadusele enesetäiendamiseks ja suhtlemiseks huvialakaaslastega.

Kristi Teder

Järgmine kokkusaamine on 9. märtsil 2006.

KANGAKUDUJAD

Alaliidu juhatus: Liina Veskimägi-Iliste, Kristel Põldma, Veinika Västriku.

Kangakudujad said kokku 7. oktoobril. Selle korra õppepäeva teema oli sidus. Kuidas sidust lugeda, kuidas seda tuletada ja telje all nõöre siduda. Vajalik ja praktiline igale kangrulle.

Rääkisime kevadisest ühisenäitusest ja tõesime, et üle aasta toimuv näituste süsteem on piisav. Veinika Västriku tutvustas oma magistritööd, mis seotud kangakudujatega. Kangastelje töötuba avab Külli Vähi eestvedamisel Pärnu Gildimajas oma filiaali.

Uuendusena korraldasime sel korral kaasavõetud kudumitest näituse ning väljavalitud lemmiktöö autor Anu Sergio sai *Kangasulase* auhinna omanikuks

Liina Veskimägi-Iliste

Alaliidu järgmine kokkusaamine on 14. oktoobril 2006.

KÄSITÖÖ VÄIKEETTEVÕTJAD

Alaliidu juhatus: Riina Maitus, Maire Matikainen, Aita Rõemus, Ülo Kangro, Rein Kiviorg.

Järgmine kokkusaamine on 3. märtsil 2006.

Peale nimetatute on mitmeid aastaid tegutsenud viltijate alaliit, loomisel on puutöö- ja nahameistrite alaliit.

Koostööd tehakse juba tegutsevate ühenduste ja organisatsioonidega, Eesti Paeliidu, Lapitööde Seltsi ja Seppade Ühendusega.

Huvi keskaja vastu suureneb

Tallinna keskaja turul pärjatud

Häid ja tunnustatud käsitöömeistreid lähedalt ning kaugelt kogunes selgi suvel kuulsust kogunud Tallinna keskaja turule. Taas muutus Raatuse plats ning selle lähiümbrus neljaks päevaks keskajahõnguliseks kogukonnaks, kus oma koha leidsid kõikvõimalikud tegelased keskaegsest ühiskonnast. Rahva ette astus ligi sadakond muusikut-tantsijat-esinejat, rääkimata muidugi uhketest käsitöömeistritest, kelle seast silmapaistvamad traditsiooniliselt tammepärgadega pärjati.

Kiituse kirja ja tammepärja hea ning õiglase kauba pakkumise eest said

KÜLLIKE TUVIKENE – pakutrüki tehnikas valmistatud kangad

VIRVE EVISTE – käsitsi valmistatud seep

TIIA METS – keskajateemalised käsitöökukud

VALDA KESNERE, käsitöömeister Lätist – muinasleidude järgi valmistatud hõbe- ja pronksehted.

Kiituse kirja ja tammepärja said (vasakult) Tiia Mets, Virve Eviste, Küllike Tuvikene ja Valda Kesnere.

■ Küllike Tuvikene, kuidas jõudsid mõtteni teha pakutrükki?

Minul kui moekunstnikul on alati olnud soov näha ja ka ise teha eripäraseid rõivastuskangaid. Olen palju eksperimenteerinud erinevate tehnikate ja materjalidega, otsinud võimalusi ühendada vana ja uut nii kujundites kui tehnoloogias. Ma püüan pakutrükki kui iidsetest aegadest pärinevat ja paljudes kultuurides kasutuses olnud tehnikat äratada uuele elule, ühendada vana traditsiooni nüüdisajaga.

Kuidas Sul üldse ideed sünnivad?

Täiesti ettearvatult. Mõnikord näen midagi mittemidagiütlevat, on see siis lihtne motiiv või värvilahendus, ja unustan selle. Mingi aja möödudes meenub see taas (ju jäi alateadvusesse), kuid juba uues võtmes. Tihti tulevad ideed ka tööd tehes – üks mõte sünnitab teise, teine kolmanda...

Millised on muljed keskaja turust 2005?

Muljed on head. Olen korraldajate tööga rahul. Kultuuriprogramm oli huvitav. Mida teha paremini? Muuta üritus ilmastikukindlamaks, ma mõtlen katust müüjate pea kohal, meie ilm

on teadagi... Ehk oleks võimalik mõelda ühtsemale kujundusele, näiteks puitmoodul konstruktsioon katusega, aga see on ilmselt jõukohane ülesanne peamurdmiseks tublike disainerile.

■ Tiia Mets, kuidas jõudsid nukutegemise juurde?

Nikutegemine... kui olin nelja-aastane, siis leidsin isapoolse vanaema Huvitavate Asjade Kastist ilmselt eestiaegse riidest õmmeldud päkapiku. Tal oli traat sees ja ainus puudus oli, et sussid olid ära kadunud. Väikese kavallusega õnnestus see tore tegelane endale saada.

Hiljem on mul olnud igasuguseid nukkusid, aga nii armast pole olnud. Ma olin ka kindlalt veendunud, et nukkusid inimesed ei tee. Aga kui mu täditütrele kingiti ISEtehtud kaltsunukk ja ma teadsin ka autorit, hakkasid mu veendumused muutuma. Minul sellist vanemat ja osavamalt nukutegijat ei olnud ja nii tuli endal käärid pihku võtta ning ära proovida, mis saab. Algklassides õppisime Krõlli õmblema, teisendasin veidi selle kuju ja sündiski esimene hiigelpikkade käte ja jalgadega poiss, silmad pastakaga pähe joonistatud. Kindlasti andis jõudu Eno Raua Sipsik oma soojusega.

Hiljem tegin ikka aeg-ajalt mõne tegelase kas kellelegi kingituseks või lihtsalt oma lõbuks. Tõsisemalt hakkasin nukke tegema Kunstiakadeemias õppides seoses keskaja laadaga.

Mida nukkude tegemine Sinu jaoks tähendab?

Ilmselt on see tegevus, mida võib kogu elu arendada ja kuhugi poole edasi liikuda. Minu jaoks on vaimustav uusi tegelasi välja mõelda ja mõõda poode väikesi vidinaid taga otsida. Ju ma siis lapsemeelne olen ja see tegevus võimaldab mitte kunagi suureks saada, elada mingigi aeg ilma täiskasvanute elu probleemide ja muredeta. Põhiline on selle tegevuse juures ISE tegemine, masstoodangut on niikuinii kogu maailm täis. Ja tore on näha, kuidas nukud hakkavad hiljem oma elu elama.

Muljed 2005. a. keskaja turust?

Käsitööselti laadad on üks imeline aeg, mis annab meeletult positiivset energiat. Kõik see rahvas, kes seal oma toodanguga kaubitseb, on hästi heasüdamlik ja vahva, enamikuga kohtume ju ainult kord – paar aastat laatal. Eriti tore üritus on mõistagi keskaja turg oma stiilsusega, laada alguse rongkäik, inimesed, keda tavaelus ilma kostüümideta

tihti äragi ei tunne. Seda laadameeleolu ei saagi sõnadega edasi anda, ilmselt minu puhul pole ka nii olulised olnud müüginumbrid, vaid just see elamus. Eks tunnustamine paneb käed veel kiiremini käima.

■ Virve Eviste, kuidas jõudsid käsitsi tehtud seebi juurde?

Liivi Soova oli see, kes käsitööselti koostöökutel meile pidevalt peale käis, et mingi keskaegse tootega välja tuleksime. Minu seebimõte hakkas idanema pärast Gotlandil Visby keskaja päevade külastamist, kus käsitsi tehtud seep müügil oli. Koduteel hakkasingi meenutama, kuidas ma mammaga 1953. aastal viieaastasena kodus seepi tegin. See oli ikka seatapmise ajal. Et seepi tehes peab seda pidevalt liigutama, pandi mind seda tegema. Kui Gotlandilt koju jõudsin, korraldasin mammale põhjaliku „ülekuulamise“, et kuidas kõik täpselt käis, ja hakkasingi proovima. Esimene partii läks aia taha, aga edasised juba õnnestusid.

Esimesed seebiproovid näpus, läksin Tervisekaitse ametisse, kus õeldi, et tegelen väga tänuväärse ettevõtmisega. Mõtlesin veel, et mis tänuväärne see ikka on, aga nüüd on mitmeid inimesi, kes käivad just terise pärast laatal alati mu seepi ostmas.

Kes ostavad Su seepi?

Eriti meeldib see vanahärradele. Üks vanahärra soovitski mul tõrvaseebi jaoks Soome tõrva järele minna, et seal tõrva küll! Praegu saan küll eestimaise tõrvaga seebid tehtud. Tõrvaseebil öeldakse mitmetele nahahai-gustele ja isegi psoriaasile leevendav mõju olevat. Endal kodus pole mul ühtegi poesee-pi, ei tahagi neid enam.. Tütar küll protesteeris varem, et omavalmistatud seep haiseb, aga nüüd on mul juba oma nipid, kuidas seda nn. seebihaisu peita. Ja pealegi mõnele see just meeldib.

Millised on seebivalmistamise tulevikuplaanid?

Tahan proovida ka tõkatisseebi (kasetõrv), kuusevaigu- ja kitsepiimaseebi tegemist. Kuu-sevaiku pole küll eriti lihtne leida. Praegu valmistan ma seepi kodus, koguseliselt umbes 30 kg aastas. Tahaksin oma ettevõtmist suurendada, et teha üks tõeline seebikoda. Nõudmine on suurem, kui ma valmistada jõuan. Ja natuke peab jääma ka saladuseks...

Küsitles **Anne Velt**

Järgmisel suvel, 15.–17. juulini korraldab käsitööliit ühisreisi Lätimaale.

Külastame keskajaüritust Cesises ning Rundale, Ventpilsis, Sliteresi rahvusparki ja teisi huvitavaid kohti.

Huvilistel võtta ühendust tel. 6 604 772.

30. septembril kogunesid Rakvere Ordulinnuses keskaja ürituste eestvedajad üle Eesti. Vastuvõtjaks oli SA Virumaa Muuseumid eesotsas Ants Leemetsaga, kes lisaks tutvustavale ringkäigule Ordulinnuses tutvustas ka muuseumi töö põhimõtteid. Märksõnad linnuse ettevõtmiste juures on ise tegemine, ahaa-kogemus, positiivne elamus, võimaluste paljusus.

Keskaja ürituste korraldajad tegid kokkuvõtte eelmise suve tegemistest, arutleti võimaluse üle teatud ettevõtmiste puhul koostööd teha.

Keskaja ürituste kalender 2006 ja kontaktid on kättesaadavad ERKL kodulehel www.folkart.ee. Info: anne@folkart.ee

Samaaegselt keskaja turuga toimuvad Tallinna vanalinnas ka PANTALEONE-PIDUSTUSED,

mida ajalooürikute andmetel võib pidada vaid Tallinnale ainuomaseks keskaegsete pidustus- te liigiks. Märkmeid Püha Pantaleoni päeva (28. juuli) tähistamisest ei leidu peale Tallinna rae arveraamatute mitte ühegi teise Liivimaa linna dokumentides. Esimesed üleskirjutused pärinevad aastast 1515. Edaspidistest sissekanetest on näha, et pantaleoonitsemine muutus raehärrade seas kiiresti populaarseks. Pantaleone-pidu peeti eri aastatel erinevatel päevadel juuli keskpaigast augusti alguseni ja mitte raekojas, nagu teiste rae jootude puhul tavaks oli, vaid linnamüürist väljaspool mõnes võõrastemajas.

Panteleemon (kaastundlik) oli üks neljateistkümnest keskajal sügavalt austatud kaitsjast-märtrist, kes oli tuntud kui imetegija ning arstide ja ämmaemandate kaitsepühak. On teada, et peale Pantaleone märtrisurma hoiti Konstantinoopolis reliikviana talle püha tema verega, mis tema mälestuspäevadel (27. ja 28. juuli, 18. veebr.) väidetavalt vedelaks muutus ja kobrutama hakkas. Siit võib leida ka põhjenduse Tallinna raehärrade ohtrale veinipruukimisele, mis keskajal Pantaleone-pühade tähistamisega lahutamatu kaasas käis.

Angela Randmets, MTÜ Olde Hansa Keskajakool

Tutvustame meistreid

ELLA KIVILO – 90

Ella Kivilod teavad kõik, kes on käinud mardilaadal ja tema õlest nukke, inglaid, kuuseheiteid imetlenud. Aga et reibus vanaproua hiljuti 90. sünnipäeva tähistas, seda küll ei oskaks arvata.

Mis on aidanud Teid nii reipa ja tegusana püsida?

"Vaev ei ole vana olla, kui sind ei ole jäetud üksinda, kui su ümber on head sõbrad ja tuttavad," tõdes Ella Kivilo ning jätkas: *"Ja kindlasti liikumine. Ma ei ole kodusistuja. Peale kõikidel mardilaadadel osalemise olen oma töödega olnud ka keskaja turul, käsitöölaadadel Vabaõhumuuseumis, vanalinnapäevadel...Lähem ikka, kus midagi minu jaoks huvitavat toimub. Aastaid olen koostööd teinud käsitööliduga, osalenud pea kõikidel käsitööpäevadel. Olen aiaandusseltsi liige, käin nende väljasoitudel. Jõudu annavad positiivsed emotsioonid."*

Mis osa on Teie elus olnud lillel? ?

"Kui pensionile jäin, ei tahtnud ma kodus olla, vaid hakkasin tegelema lilleseadega. Põhiteadmised sain Eesti Looduskaitse Seltsi lilleseadekursusel Aino Pajupuu juhendamisel. Seejärel läbisin kaheaastased ikebanakursused Moskvas, lõpetasin looduskaitse rahvapäilikooli kujutava kunsti teaduskonna. Mõnda aega töötasin lillekaupluses dekoratsioonina. Osalesin mitmetel lille- ja taimeseadenäitustel, konkurssidel, Raemuuseumis oli minu taimeseadete isiknäitus."

1980-ndail aastail olid väga populaarsed Tallinna linnahallis korraldatud lillepeod – lilled, muusika, lilleseadevõistlus. Esimese lillepeo võitjaks 1983.a. tuli Ella Kivilo. Parimaks tunnustati tema kõige fantaasiarikkam võistlustöö "Krüsanteemid korvis". Kolmel järgmisel lillepeol sai ta kolmanda auhinna. Terve hulk au- ja tänukirju on kogunenud mitmetelt teistelt konkurssidelt ja näitustelt.

Mis Teid õlgehistöö juurde viis?

"Lilleda tegeldes puutusin kokku ja tekkis huvi etnograafiliste taimeseadete vastu. Mind kütkestasid esivanemate õlgedest ja taimedest toakaunistused: kroonid, krässid, ällid...Käisin Eesti Rahva Muuseumis neid uurimas, Anne Umbergi juures õppisin kõrsehiseid tegema. Kui algtoed käes, võib juba ise edasi mõelda ja luua. Olen teinud etnograafilisi või nende ainetel laekroone, pulmakroone, krässe ja palju muud. Viimasel ajal olen peamiselt nisu- ja rukkiõlgedest valmistanud väiksemaid, tänapäevale kohandatud mitmesuguseid toakaunistusi, kuuseheiteid, nukke, näarisokke, õnneingleid. Võimalusi on ju väga palju: tähed, tärnid, köied, nõõrid, paelad..."

Küsitles Maie Leetoja

Ella Kivilo käsitöölaadal.

Millest räägiti Juhtide koolis

Juba seitsmendat korda kogunesid maakondade seltside-ühenduste juhid ja koostööpartnere esindajad igasügisesele nõupidamisele, et koos läbi arutada ja kavandada meie edasine ühine töö.

Päevakord oli seekord pikk ja arutlusteemasid palju. Peale põgusat tagasisivaadet äsjalõppenud väga edukale **konkursile eesti-kehakate** keskenduti järgmisele, 2006. a konkursile **eesti-mängu-asi**.

Tartu Mänguasjumuuseumi direktor Tiia Toomet tõdes oma sissejuhatavas ettekan- des, et teema on väga tähtis. Mäng on lapse töö, läbi mängu saab laps täiskasvanuks, tu- levases elus vajalikku õpitakse just mängu- ga. Milliseks laps kujuneb, oleneb suuresti sellest, millega ta tegeleb ja millega mängib. Meie mänguasjapoed on pilgeni täis. Aga kui vaadata kriitilise pilguga, siis ... Valitseb plast- mass, väga tugevad värvid, vähe on loovust arendavaid asju. Ja igal pool üks-sama maa- ilm. Rahvuslikku on raske leida. Tegelikult on ju mänguasi kultuuri osa.

Huvitav slaidiprogramm muuseumis ole- vatest eri ajastu mänguasjadest tekitas kind- lasti mõtteid ja ideid uute mänguasjade loomi- seks, konkursil osalemiseks.

Teine väga oluline teema, millest taas rää- giti, on **töö maakondades**. On aeg korras- tada käsitööliidu struktuur, eesmärk on, et igas maakonnas kujuneks käsitöökeskus/ keskselts, üks keskne koht, kuhu jookseks kogu info. On hea, et käsitöövaldkonna tege- vusest on hakanud huvituma ka rahvakultuuri spetsialistid, koostöö on väga vajalik. Mit- mes maakonnas on juba edu märgata, näi- teks Läänemaal, Hiiumaal, Ida-Virumaal, Jär- vamaal, Valgamaal.

Veel oli juttu EU projektist *Käsitööga töö- le*, aastateemadest, alaliitude tegemistest, meistrinunnistuste saamise võimalustest, kä- sitööpäevadest, mardilaadast jm. Kõiki neid teemasid on lähemalt käsitletud käesolevas infolehes.

Järgmine kõikide maakondade esindajate suurem kokusaamine on **laiendatud voli- kogus 4. veebruaril 2006**. Selleks ajaks on palve esitada käsitööliidu juhatusele ka maa- kondade tegevuse aruanded, et me teaksi- me, mida kohtadel tehakse. Ja volikogujärg- sel koosistumisel Estonia talveaias saame teada ka 2005.aasta **Pärandihoija auhin- na** laureaadid. Ettepanekuid saab teha kuni 5. jaanuarini 2006. Kandidaatide kohta tuleb esi- tada väga põhjalik tutvustus, soovitatavalt lisa- da ka tööde näidiseid või fotosid ja vähemalt kaks soovitus vastava ala asjatundjailt.

**VIII Juhtide kool tuleb esialgsete
plaanide kohaselt kokku
22. septembril 2006.**

Õnnitleme!

Ella Kivilod auväärse juubeli puhul.

Projekti juht Aire Valti tütre Anette Marie sünni puhul!

SOOMRA KÜLA KÄSITÖÖ- PÄEVAD

Juulikuu viimasel laupäeval korraldas Pärnumaal Audru valla Võlla-Nätsi sookaitseala ääres nelja küla ühendav Eassalu-Neitsi külaselts käsitööpäevad. Ettevõtmine oli esmakordne ja toimumispaigaks sai Soomra küla, sest idee algataja ja eestvedaja oli selles külas asuva Pihlaka talu perenaine Katrin Pirs.

Programm oli väga tihe ja mitmekesine. Käsitöökodades tutvustasid ja müüsid meistrid oma tooteid, huvilised said ka ise käed külge panna. Koos meistritega

värviti taimedega lõnga, tutvuti viltimis-kojaga ja vilditi kübaraid, õpiti niplispitsi, vöökudumist, taimevaipade punumist ja palju muud. Huvitav ja meie jaoks uudne oli Ljuba Petrova loeng-näitus HOHLOMA kunstist – vene maalitud toidunõude valmistamisest.

Peale käsitöö oli muudki huvitavat. Näiteks tegutses nõiakööök e. ravimtaimede õpikoda, maitsti ka nõiaköögi nõgese-kotlette ja joodi peale võilillekohvi. Võeti mõõtu isade-poegade lapsepõlveuskustes: kaelkookudega vee vedamises, kahe-mehesaaga saagimises, palgikoorimises, käsivikatiga niitmises. Vanaemade lapse-

põlve usinuskunstides võistlesid tütreid ja lapselapsed: keriti lõnga, kraasiti villa, punuti sukapaela.

Tehti tutvust sepatöö ja kiviraiumise-ga, portselanimaali, korvipunumise, omavalmistatud pillide, maagiliste puuehete ja palju muuga.

Meeleolu kujundasid valla tantsurühm "Meie valla eided", muinasjutuhaldjas ja Mister X koos oma Bos maoga.

Et ettevõtmine hästi õnnestus, otsustasime seda järgmisel aastal korrata. 2006. aasta käsitööpäevad on plaanis korraldada Eassalu külaplatsil.

Mercedes Merimaa

*Soomra küla
käsitööpäevadel.*

TARTU HANSAPÄEVAD

Neli päeva ja kolm ööd pidutses Tartu keskaegses hinges ja vaimus – 30. juunist 3. juulini toimusid siin XXV rahvusvahelised hansapäevad. Tartu võõrustas aulikke isandaid ja emandaid 75 kunagisest Hansa Liitu kuulunud Euroopa linnast. Kauplejad ja käsitöömeistrid saabusid Belgiast, Hollandist, Leedust, Lätist, Norrast, Poolast, Prantsusmaalt, Rootsist, Saksamaalt, Soomest, Venemaalt.

Kaubeldi nii naha kui vaha, peene pitsi ja karmi kaleviga, savipottide ja laastukorvidega. Raelinnas pälvisid enam tähelepanu sepikojad, Dorpati restauraatorite ja Revali keskaegsete meistrite kodad. Maa-linna tegevusi iseloomustas meie oma traditsiooniline rahvuslik käsitöö.

Hansapäevade uhkuseks oli Euroopa Liidu (kunagise Hansa Liidu ?) abiga korraldatud Antoniuse Gildi hoone ja õu. Nauditi oma ala tõelisi meistreid, kelle osavate näppude all vormus käsitöökunstiks lina, vill, nahk, klaas, savi.

Kaubeldi nii nagu vanasti. Seda muljet süvendas käsitöömeistrite-kauplejate hansalik rõivastus. Tänu Tartu Käsitöö-

klubi innustavale eeltööle kandsid keskaegseid rõivaid ka paljud laadale tulnud tartlased.

Oodatud sündmus hansapäevadel on meistrifestiiv. Valitakse välja parimad hansameistrid, kes saavad Tartu rae ja hansakomisjoni poolt tänatud ning võimaluse oma valijaid kostitada.

Linnakodanike ja külaliste tunnustuse pälvisid emand Katariina Revali keskaegsete meistrite kojast ning isandad Priit Rätsep ja Taimo Kõrvemaa. Välismaa meistritest valiti XXV Tartu hansapäevade meistritunnistuste vääriliseks Herfordi puusepp Berno Lilienbecker ja kiviraidur Heinz Werner ning Lüneburgi soolameister Rainer Bostelmann.

Tiina Kosen

MAASIKAMAJA VITRAAŽID

Koos abikaasa Andresega korraldasime oma talus Raplamaal kooliaasta alguse puhul õpilastele huvialapäeva. Kutsusime külla Hagudi kooli III kuni VII klassi õpilased koos huvijuhiga. Õdusas seltskonnas küpsist ja õunakooki süües saadi omavahel tuttavaks ja tehti tutvust

klaasiga. Lapsed said teada, mis on klaasvitraaž, missuguseid võimalusi see pakub, et valmistada midagi vahvat ja meelepärast. Et me ise kasutame hästi palju tiffanitehnikat, siis näitasime lastele, kuidas valmib selles tehnikas ese algusest lõpuni.

Juhendajate abiga said lapsed ka ise kätt proovida. Huvi oli suur, eriti vahva oli klaasi lõikamine. Laste jaoks oli ette valmistatud ka klaasitükke, igäiks võis valida meelepärast ja sellest töö meisterdada. Tinutamine võttis küll vist kõige kauem aega, aga tulemused olid toredad ja lapsed rahul. Neli tundi tööd möödus kiiresti ja oligi aeg koju minna, seekord koos oma kätega valmistatud vitraažiga.

Klaasvitraažiga oleme tegelnud juba peaaegu kümmekond aastat, viimase kolme aasta jooksul korraldanud mitmeid kursusi ja näidispäevi. Sellest sügisest alustab Maasika talus tööd ka huvialaring, sest huvi selle kauni käsitöötehnika vastu on suur. Õppida võib kõike, mida klaasvitraaž teha võimaldab: akna-, ukse- ja seinakaunistusi, valgusteid, küünla-ümbriseid jpm.

Ülle Kull

KÄSITÖÖPÄEVAD KARJAMÄE TALUS

Ida-Virumaa käsitööselt korraldab oma käsitööpäevi Vaivaras, Perjatsi külas Karjamäe hobitalus. Tänavu juba seitsmendat korda. Esimest korda võttis neist osa hiljuti käsitööselt liikmeks astunud proua Liivi Kattago ja talle meeldis seal nii väga, et ta otsustas oma muljeid teis-telegi jagada.

Liivi Kattago kirjutab: *"Ma ei teadnud täpselt, mida seal tegema hakatakse. Põnevaks läks siis, kui meid aiamaajja kutsuti ja sisse suur heinakast toodi. Tegevust hakkas juhendama Sillamäe kooli käsitööõpetaja Tatjana Petšeritsa. Ta ladus riulitele ritta kollase-musta triibuliseks värvitud lillepotid, lauale pandi igasuguseid värvilisi vidinaid, nõöpe, niiti, traati. Ja siis pidi igaüks valmis meisterdama mesilase. Heintest tuli voolida pea, tugevasti niidiga kokku kerides, et see ilus ümmargune tuleks. Põneva töö tulemusena valminud tuulekella võis koju kaasa võtta. Siis proovisime veel kätt pärltikandi tegemisel ja minitelgedel kudumisel. Meeldejääv tore päev lõppes lõunaainega Meedy Hiielo kaunis aias."*

See oli üks Meeri Raadiku ja Ene Küttise juhtimisel tegutseva käsitööselti ettevõtmistest. Erinevaid ja huvitavaid teemasid on seal aastate jooksul läbi võetud hulgi.

Miks just Karjamäe talus?

Lahke perenaine ja kaunis ümbrus. Seda kindlasti, aga mitte ainult. Meedi Hiielo on ka ise hea käsitöötegija, tuntud taimevaipade meister ja väga kaunis aed on tal ka. Oluline tõmbenumber on talu sauna eesruumis olev muuseum. Väikesesse ruumi ja talu aeda on mahtunud kolm sajandit, talletatud on tükike ajalugu, siit üle käinud ränkade lahingute jälgi.

Meedy Hiielo kirjutab: *"Sinimägede lahingud Teise maailmasõja ajal jätsid siia Vaivara kihelkonda musta maa, pommiauk pommiaugu kõrval, ei ühtki puud ega põõsast, rääkimata taludest. Tagasitulijad leidsid tervena kaks objekti – Perjatsi küla Kideniidu oja ja mere. Oja voolas ja vulises, meri laulis lainetega leinalaulu."*

Tahe säilitada ja tutvustada järeltulevatele põlvetele 505-aastase kultuuriga küla ajalugu, külarahva traditsioone, kombeid, käsitööd, sundis Meedy Hielod kokku korjama esivanemate mälestusi, käsitööesemeid, tööriistu jm. Välja on pandud ka sõjast jäänud jälgi: põllult leitud pommikilde, padroneid, isegi üks läbilastud sõdurikiiver. Esialgselt väljapanekust sündiski ajapikku muuseum, mis pidevalt täieneb.

Karjamäe talus on alati rahvarohke, muuseumi külastab väga palju inimesi. Igati sobiv koht käsitööpäevade korraldamiseks.

SOOME MARTAD OTEPÄÄL

Soome Martad ja eesti naisliidud on koostööd teinud juba üle kümne aasta. Ühistöö tulemusena on Martaihendusi loodud ka mitmel pool Eestis, näiteks Kilingi-Nõmmel ja Häädemeestel. Naisseltsid Otepääl ja Rõngus tegutsevad Martareeglite kohaselt. Üksteisel külas käies õpitakse ja õpetatakse käsitööd, toitude valmistamist ja muid oskusi.

Septembrikuus korraldas Otepääl nais-selts kaheaastase Soome-Eesti koolitus-kava raames väga huvitava kahepäevase ühisseminari, kus osales 121 naist mit-mest ühendusest, sealhulgas 18 Martat Soomest. Tutvustasime oma töid-tegemisi Soomes ja kuulasime huvitavaid loen-guid. Käsitööõpetaja Tiiu Maasik rääkis eesti rahvusliku käsitöö seostest täna-päevaga, tutvustas oma õpilaste töid. Suurt huvi pakkusid kindameister Aino Praakli kindaraamatud, mis tutvustasid eesti imekauneid kindakirju. Arvan, et nii mõneski Soome kodus kootakse nende järgi talveks soojad kindad.

Otepääl kultuurimajas olid näitused ja õpitoad. Õppisime paisuvärvide kasuta-mist, klaasimaali, voltimist, taimedisaini, õletööd.

Ühine tegevus oli huvitav ja tulus. Se-minar lõppes väikese peoõhtuga, esine-sid lauljad ja tantsijad. Suurt rõõmu pak-kus üksteise rahvatantsude õppimine.

Soovin Soome Martade poolt Otepääl naisseltsile öelda suur tänu suurepärase korralduse ja õpetajatele huvitavate loen-gute eest. Usun, et meie koostöö jätkub.

Anne Lempinen, Uudenmaan
Martat

NÄITUSED RAHVAKUNSTIGALERIIS

Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis on iga paari nädala tagant uus, meie parimate käsitöömeistrite loomingut tutvustav näitus.

Septembris-oktoobris oli mitu huvitavat väljapanekut.

Võlutriip – tuntud käsitöömeistri Silvia Kalviku kaltsuvaibad.

Lapiideed – lapiteed – Marja Matiiseni lapitööd. Selle näitusega tunnistati ta V astme rahvakunsti- ja käsitöömeistriks.

Mõnõd noppõd Kihnu njäputüest – Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku tekstiili eriala vilistlase Ingrid Uusi lõputöö üks osa.

Klaasõrnad pitsimustrid. Kodukandi kindakirjad – Raplamaalt pärit klaasimeistrite Andres ja Ülle Kulli esimene ühishäitus.

Lendutõus – Astangu Kutserehabilitsioonikeskuse tekstiilieriala õpilaste tööde näitus.

Delikaatne pits – pitsiaasta suursündmus, suur pitsinäitus paljude autorite töödest.

Novembri lõpus ja detsembris on tulemas jõuluteemalised näitused, saab osta ka jõulukinke.

Marja Matiisen oma lapitööde näitusel.

MEISTRITUNNISTUSED

Rahvakunsti- ja käsitöömeistri kutsetunnistuste väljaandmine jätkub. Seni on eksamid sooritanud ja tunnustuse saanud 26 käsitöömeistrit. Lisaks tekstiili erialale on lisandunud ka teisi valdkondi.

Kinnitatud on kutsestandardid tekstiili-, sepa-, kivi- ja puidutöö alal.

Kevad-sügissemestril 2005 said kutsetunnistuse järgmised meistrid:

Endla Lipp on III astme rahvakunsti- ja käsitöömeister taimepunutiste alal.

Anu Randmaa on IV astme rahvarõiva-meister.

Marja Matiisen sai V astme meistriks lapitöö alal.

Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli seitse lõpetanut said II astme meistritunnistuse sepatöö alal. Nemad omandasid kutsetunnistuse koos kooli lõputunnistusega.

26. augustil kinnitas Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu juhatus **kutsekomisjoni** uue koosseisu:

ENE LIND – Tallinna Ülikool, kutsekomisjoni esimees;

INNA SOONURM – Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, aseesimees;

MARE JOHANDI – Kutsevalifikatsiooni Sihtasutus Kutsekoda;

LEA LAUS – käsitööõpetajate selts AITA;

KADI PAJUPUU – Eesti Tekstiilkunsti Liit;

LIIVI SOOVA – Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit.

Kontaktisik Maiken Mündi

Järgmised eksamisesisioonid:

5.–9. detsember 2005

6.–10. märts 2006

24.–28. aprill 2006

Loengud rahvakunsti- ja käsitöömeistri IV astme kutsetunnistuse taotlemiseks

■ **Tootearendus.** Kuidas valmib ese. Märksõnad: elamus – kvaliteet – koostöö. Tunne oma klienti. Ostuelamus. Taasavastatud vana. K.Pajupuu jt. Maht 8 tundi. 19. nov. 2005.a.

■ **Rahvakunsti alused.** A. Raud, K. Summatavet, M. Kõiva. Maht 8 tundi. 18. märts 2006.a.

■ **Anu Raua meistriklass.** Ärapeetud esemete etnoremont. Maht 6 tundi. 24. märts 2006

■ **Meie rahvarõivas.** Teoreetiline kursus rahvarõiva mõistmiseks ajas ja ruumis läbi erinevate nägemuste. I. Tõnurist, S. Laul, K. Kirme, K.-A. Püüman. Maht 8 tundi. 7. aprill 2006. a.

KUS KÄISIME, MIDA NÄGIME

MINI-EUROOPA BRÜSSELIS

Mini-Euroopa pargis Brüsselis avati 6. mail Tallinna linnamüüri makett. Et ettevõtmist tähtsustada ja laiemat kõlapinda saavutada, toimus samal ajal Eestit tutvustav informatiivne näitus. Käsitööliit osales seal rahvakunsti näituse ja töökodadega. Omapoolse panuse andsid Brüsseli kohalike noorte eestlaste koor ja rahvatantsurühm, kes oma lustakat kava kahel päeval ette kandsid.

KEKSUVEL RIIAS

21. ja 22. juunil toimus Riias kesksuve käsitöömeistrite laat. Rahvaloomingu keskses oli kuu aega Riina Tombergi ja Christi Küiti näitus "Vaibad, vammused ja sõbad".

KESKAJA PÄEVAD HISPANIAS

Käsitööliidul on traditsiooniks saanud külastada erinevate maade keskaja päevi. Sel aastal olime 20.-30. juulil Hispaanias. Sihtkohaks oli väikelinn Vila Joiosa, kus kolm päeva elati piraatide, beduiinide ja mauride elu. Suurtükid, igasugu muud relvad, ilutulestik, lõnamaine temperament oli põhjamaa inimesele ehk natuke liiga palju. Seda korvas aga kohalike inimeste lustlik keskaja mängimine.

Nii kauge reis ei saanud piirduda vaid ühe sihtkohaga. Külastasime ka mitmeid Hispaania ja Prantsusmaa vaatamisväärsusi. Reisi kaugeim ja võluvaim koht oli Alhambra 13. sajandil ehitatud mauri valitsejate kindlusloss.

THAMESI FESTIVAL LONDONIS

Kolmandat korda Londonis korraldatav Thamesi festival oli tänavu 17.–18. septembril. See mööda samanimelise jõe kallast kulgev festival tutvustab eelkõige jõge, selle tähtsust transpordis, selle ääres asuvaid kultuuriobjekte, aga ka teiste rahvaste kultuuri. Tänavu olid festivali peakülalised uued Euroopa Liidu liikmesmaad. Eesmärgiks ikka info jagamine ja rahvusliku kultuuri tutvustamine. Olid kontserdid, näitused, avatud töötoidad.

Käsitööliit tutvustas festivalil oma parimat käsitööd, eelkõige tekstiilitooteid, puidutööd. Vastukaja oli igati positiivne.

Liina Veskimägi-Iliste

Rahvusvaheline koostöö

Euroopa Rahvakunsti ja Käsitööföderatsiooni aastakoosolek toimus 3.–5. juunil Tallinnas. Kohal olid esindajad Soomest, Norrast, Austriast, Slovakiast, Ungarist, Šveitsist ja Hispaaniast. Kuulati ära föderatsiooni presidendi ja osalejate aruanded. Otsustati lükata edasi ühisprojekt käsitöömeistrite tutvustamiseks, sest EU fondidest ei saadud rahalist toetust. Külalistel oli võimalus tutvuda meie käsitöömeistrite toodanguga vanalinna päevade käsitöölaadal, Eesti Käsitöö Majas, Meistrite Hoovis jm. Teisel päeval oli väljasõit Viljandimaale, kus käidi Anu Raua Kääriku talus, Viljandi Kultuuriakadeemias ja kohalikes käsitööpoodides. Järgmisel aastal on võõrustajamaa Hispaania.

Põhjamaade Käsitööliidu aastakoosolek oli 26. septembril Stockholmis eesistujamaa Islandi käsitööühenduse juhtimisel. Analüüsiti 2004.a. Rootsist toimunud konverentsi tulemusi ja otsustati, et järgmine konverents toimub septembris 2007 Reykjavíkis. Seejärel oli igal liikmesriigil võimalus anda ülevaade aastast tegevusest ja tutvustada oma huvitavamat ettevõtmist. Meie slaidiprogrammi konkursi *eesti-keha-kate* võidutöödest võeti soojalt vastu. Eestile tehti ülesandeks leida kontakte Läti ja Leedu käsitööühendustega. Arutlusel olid Põhjamaade ühisüritused, sealhulgas ka Põhjamaade perelaager juulis 2006 Sagadi mõisas.

Meie käsitööliitu esindasid Liivi Soova ja Maiken Mündi.

Käsitööliidust saab osta raamatuid

Igor Tõnurist "Rahvarõivakandja abiline" (45 kr.).

Reet Piiri "Talurahva jalanõud ehk mida panna jalga, kui seljas on rahvariided" (65 kr.).

Reet Piiri "Talulaste mänguasjad".

Näitusekataloog "eesti-keha-kate".

Tähtsamad käsitöölased ettevõtmised 2006. aastal

DETSEMBER 2005

- 7.-21. Jõulumeelolus meistrikojad Eesti Käsitöö Majas Tallinnas
Pikk tn. 22 6 604 772
9.-10. Rapla käsitöömeistrite jõululaat 51 289 31
9.-10. Kärkla käsitöö ja omatoodangu laat 52 448 20
10. Kodukäsitöö laat Põltsamaa Kultuurikeskuses 55 612 312
16.-17. X Viljandi käsitöömess 43 338 50
17. X kuusepuu konkurs Türi 52 873 06

JAANUAR

- 15.01.-15.03. Toolinäitus Iisaku muuseumis 33 930 36
24.-25. Talupere tubased tööd, puu- ja villatööd Eesti Põllumajandus-
muuseumis 73 838 19

VEEBRUAR

4. **ERKLiidu volikogu ja Pärandihoidja auhinna väljakuulutamine** 6 604 772
4. Lapimooride klubi lapitööde näitus Kuressaare Kultuurikeskuses 53 401 081

MÄRTS

21. Kasetohu õppepäev Laiuse käsitöökeskuses 55 449 99

APRILL

- 1.-5. Aastanäitus „Lapse maailm“ Põltsamaa Kultuurikeskuses 55 612 312
8. Viljandimaa X rahvakunsti päev Viljandi Kultuurimajas 43 338 850
8.-9. Käsitöömess „Viru nikerdaja“ Jõhvi Kultuurikeskuses 33 212 48
21.-22. Jüripäeva laat Tallinna vanalinnas 6 604 772

MAI

5. **ERKLiidu käsitööpäev Pärnumaal 6 604 772**
13. IV käsitöölaat Raplas 51 289 31
20. Suur väljanäitus Heimtalis 43 982 86
20. Sanna laat Rõuges 53 469 831
20. Käsitööliste laat Kuressaares 52 237 26
23.-24. Puutöö AB Eesti Põllumajandusmuuseumis 73 838 19

JUUNI

- 2.-3. Folklooripidu „Kirde Killad“ Mäetaguse mõisas 33 212 48
9.-10. Hansalaat Viljandis 43 338 50
16.-17. Rahvakunsti laat Tallinna vanalinnas 6 604 772
17. Laste käsitöölaat Tallinna vanalinnas 6 604 772
17.-18. Vastseliina maarahva laat 78 511 78
23. Avinurme pütilaat 33 974 76

JUULI

- 6.-9. **Keskaja turg Tallinna vanalinnas 6 604 772**
8.-14. Põhjamaade käsitöölaager Sagadi mõisas 6 604 772
14.-16. Võru folkloorifestivali kunsti- ja käsitöölaat 78 683 18

AUGUST

- 2.-4. Õlepäevad Laiusel 55 449 99
3.-6. X rahvusvaheline näitus „Varbola Puu“ Varbolas 50 273 22
12.-13. Ida-Virumaa käsitööselti käsitööpäevad Perjatsi külas 33 212 48

SEPTEMBER

2. Sügisnäitus Eesti Põllumajandusmuuseumis. Tõuloom 2006. Lina-, villa- ja puutööd. 73 838 19
12.-13. Linapäevad Eesti Põllumajandusmuuseumis 73 838 19

OKTOOBER

- Lindora laat Vastseliinas 78 511 78
14.-18. Kangaringi ülevaatenäitus „Lõimemaagia ja kudumisteraapia“ Põltsamaa Kultuurikeskuses 55 612 312

NOVEMBER

- 9.-12. **Mardilaat 6 604 772**

DETSEMBER

- 8.-9. Jõululaat Raplas 51 289 31
9. Kodukäsitöölaat Põltsamaal 55 612 312

Nimistu ei ole lõplik, korraldajatel on õigus teha kavas muudatusi.
Ootame kalendrisse täiendusi anne@folkart.ee

NB!

Ettepanekuid (koos põhjenduse ja soovistega) Pärandihoidja auhinna saamiseks ootame käsitööliitu hiljemalt 5. jaanuariks 2006. Volikogu koosolek, kus tehakse teatavaks auhinna saanud, on 4. veebruaril 2006.

Maakondade seltsid ja ühendused

Ida-Virumaa

Ida-Virumaa käsitööselts, Meeri Raadik 33 56 965

Jõgevamaa

Laiuse Õlekäsitöökoda, Eha Virkunen 50 277 45

Põltsamaa käsitööselts, Anne Ütt 55 612 312

Järvamaa

MTÜ Kesk-Eesti Käsitööselts, Imbi Karu 56 956 639

Huviselts Põimik, Ruta Esilas 38 79 286

Rahvakunstiühing Veimevakk, Ilme Varik 38 79 306

Läänemaa

Läänemaa Käsitööliste Ühendus, Marju Heldema 56 158 119

Haapsalu käsitööselts, Aime Edasi 51 981 965

Haapsalu Värkstuba, Ene Kärner 52 26 575

Lääne -Virumaa

Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts, Kersti Loite 32 41 587

Põlvamaa

Põlva Käsitööklubi, Asta Tagel 79 95 338

Räpina Käsitöökoda, Astrid Narusk 79 62 694

Pärnumaa

MTÜ Lüster, Mai Kolossova 44 26 240

MTÜ Tulilind, Maris Aidak 58 045 388

Pärnu Kunstnike ja Käsitööliste Gild, Eddi Leet 56 488 714

Raplamaa

Raplamaa seltsing Süstik, Ivi Sark 48 69 281, 51 28 931

Tallinn ja Harjumaa

Eesti Lapitöö Selts, Anni Kreem 6 445 365

Tallinna Käsitöökeskus, Liina Veskimägi – Iliste 604 772

Rahvakunsti Klubi, Margit Sondberg 55 24 216

Tartumaa

Tartu Käsitööklubi, Tiina Konsen 53 478 479

Tartu Maanaiste Liit, Urve Kaasik 7 477 177, 53 412 408

Valgamaa

Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Kesksekselts, Marge Tadolder 56 466 720

Viljandimaa

Viljandimaa Rahvakunstiühing, Leida Mägi 43 33 850

Võrumaa

MTÜ Aila Näpustuudio, Aila Kikas 7828048

Parksepa käsitööselts, Külli Meltsov 52 02 179

Võrumaa käsitööühistu ESI, Rael Kaasen 5 219 444

Saared

Hiiumaa käsitööühendus, Margit Kääramees 52 44 820

Hiiumaa Muuseum, Helgi Põllo 46 32 091

Kihnu folklooriselts Kihnumoa, Katrin Kumpan 44 69 714

Saaremaa Käsitöökeskus, Jane Mägi 45 24 645

Vormsi käsitööselt, Kristina Rajando 56 616 395

Koostööpartnerid

Eesti Rahva Muuseum, Eevi Astel 7 421 183

Eesti Põllumajandusmuuseum, Ruth Metsallik 7 412 596

Eesti Vabaõhumuuseum, 6 549 117

Heimtali muuseum, Merle Puusepp 43 98 126

Kangastelje Töötuba, Kristel Põldma 53 407 776

www.kangakudumine.ee

Kääriku talu, Anu Raud 43 98 286

Mahtra Talurahvamuuseum, Tiia-Helle Schmitte 48 44 199

Obinitsa Seto Muuseumitarõ, Sigr Anderson 78 54 190, 50 710 29

Rahvakultuuri Keskus, Aino Arro 6 009 291

Setu Talumuuseum, Laine Lõvi 79 64 678

Tallinna Rahvaülikool, Kaja Loka 6 604 886

Tallinna Ülikool, Kai Malmstein 6 409 433

Viimsi Muuseumid, Alar Mik 56 456 352

Viljandi Kultuuriakadeemia, Ave Matsin 43 55 232

Juhatus: Liivi Soova (esimees), Ulve Kangro, Kersti Loite, Kai Malmstein, Maiken Mündi, Kristina Rajando, Eeva Talts, Virve Tuubel, Liina Veskimägi-Iliste, Anne Velt

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit

Pikk 22 Tallinn 10133; tel. (+372)6 604 772, 51 87 812,

faks 6 409 087

e-post: info@folkart.ee; www.folkart.ee

Toimetaja Maie Leetoja

Kujundus Maaja Kukerman, kirjastus Ilo, trükk ILOPRINT